

7) удосконалення нормативно-правової бази щодо здійснення головного та іншого лісокористування з урахуванням використання природозберігаючих технологій лісозаготівлі, а також врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Лісовий кодекс України : Закон України від 8 лютого 2006 р. № 3404-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 21. Ст. 170.
2. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. *Офіційний вісник України*. 2022. № 4. Ст. 256.
3. Правила відтворення лісів : постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 303. *Офіційний вісник України*. 2007. № 16. Ст. 589.
4. Оверковська Т.К. Правові засади відтворення природних ресурсів. Право і суспільство. 2022. № 1. С. 112-118.
5. Про затвердження Порядку організації охорони і захисту лісів : постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2022 р. № 612. *Офіційний вісник України*. 2022. № 45. Ст. 2452.

Оверковський К. В.,
доктор філософії в галузі права,
адвокат

ЩОДО ПРАВОВОЇ ФОРМИ ВВЕДЕННЯ ПРАВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКИЙ ОБОРОТ

Складовою частиною інноваційної економіки є залучення прав промислової власності в економічний оборот. Таке залучення досягається введенням прав промислової власності в господарський оборот, який є юридичною категорією економічного обороту. Введення прав промислової власності до господарського обороту має відбуватися за допомогою відповідних правових форм. Для правової

визначеності правовласників та інших учасників сфери обороту промислової власності доцільним є розкриття поняття «правова форма введення прав промислової власності в господарський оборот», класифікація форм, що відповідно потребує спеціального аналізу з цього приводу, а також вказує на актуальність наукового дослідження.

В енциклопедичних джерелах під формою визначається зовнішній вигляд, обрис речі, дії тощо або зовнішній вираз певного змісту [1]. Джерелами (або формами) права в різних правових системах визнають, зокрема, договір [2].

З приводу форми в літературі зазначається, що «...одна із правових форм використання об'єктів промислової власності – договірна форма. Договірна форма використання об'єктів промислової власності є найбільш поширеною. ... Договірна форма використання об'єктів промислової власності найбільшою мірою забезпечує реалізацію прав усіх сторін договору. ...» [3]. Є.Г. Недогібченко, зазначає, що «... будь-який спосіб використання об'єктів патентного права опосередковується відповідною правовою формою, якою є універсальна форма - договір; предмет договору прямо залежить від способу використання об'єктів патентного права» [4].

Крім того, в монографічних дослідженнях висновлюється, що «...договір розглядається і як форма правочину, а саме документ, що фіксує права і обов'язки сторін; договір є одним з основних підстав розпорядження виключним правом і являє собою дуже зручний інструмент для швидкого залучення об'єктів промислової власності в господарський оборот; ... крім договорів, передбачених законом, існують й інші форми введення прав інтелектуальної власності в оборот, зокрема, договори про внесення виключних прав до статутного капіталу, договори застави виключних прав, шлюбні договори, договори довірчого управління виключними правами, інші посередницькі договори, які містять умови про виключні права, а також інші договори» [5, с. 77].

Як зазначає В.С. Дмитришин, правочини щодо відчуження майнових прав інтелектуальної власності (їх частини) можуть мати як договірну, так і не

договірну природу, а правочини щодо передачі прав у тимчасове користування – лише договірну [6, с.37].

Уточнено, що правова форма введення прав промислової власності в господарський оборот – це зовнішнє правове оформлення зв'язків учасників господарських правовідносин щодо розпорядження майновими правами промислової власності у вигляді договору або іншого правочину [5, с. 78].

Виходячи з наведеного, слід відмітити, що основною правовою формою введення прав промислової власності в господарський оборот виступає договір. Правові форми залучення прав до господарського обороту можна поділити на договірні та не договірні форми. Договірні форми можуть бути поділені на договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (які можна розподілити на договори щодо відчуження майнових прав та договори щодо передачі прав у тимчасове користування) та договори, в яких умови про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності мають другорядний (додатковий) характер.

До основних договірних форм, що спрямовані на розпорядження виключними правами промислової власності слід віднести договори передбачені в гл. 75, 76 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), гл. 36 Господарського кодексу України та іншому законодавстві. При цьому, слід відмітити, що види форм введення прав промислової власності до господарського обороту не можуть бути вичерпними з огляду положення ст. 178 ЦК України, ч. 3 ст. 424 ЦК України, п. 5 ч. 1 ст. 1107 ЦК України, крім того «вичерпність» буде суперечити принципу свободи договору (ст. 3 ЦК України) та негативно впливати на динаміку господарського обороту.

До інших договірних форм, при яких може відбуватися розпорядження майновими правами промислової власності, слід віднести: договір про створення об'єкта права промислової власності, договір лізингу, договір довірчого управління, договір простого товариства, шлюбний договір, договори пов'язані із підприємством тощо.

Проаналізовані вище питання можуть слугувати підґрунтям для подальших досліджень у напрямку визначення особливостей правових форми введення прав промислової власності в господарський оборот.

Список використаних джерел:

1. Форма. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Форма> (дата звернення 07.12.2022).
2. Право. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Право#Джерела_права (дата звернення 07.12.2022).
3. Зінич Л.В. Правові форми використання об'єктів промислової власності. Веб-сайт : Електронний репозитарій ДВНЗ "Ужгородський національний університет". URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/17492/1/> (дата звернення 07.12.2022).
4. Недогібченко Є. Способи та правові форми використання об'єктів патентного права в діяльності суб'єктів господарювання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. №5. С. 62–67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2013_5_9 (дата звернення 07.12.2022).
5. Коваль І. Ф., Оверковський К. В. Введення прав промислової власності в господарський оборот: теорія, законодавство, практика. Монографія. Київ, Норма права. 2022. 244 с.
6. Дмитришин В.С. Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності в Україні. Навчальний посібник. Київ. Інститут інтелектуальної власності і права. 2008. 248 с.

Опольська Н. М.,
*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри публічно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського*

ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ЩОДО ПРОТИДІЇ МОБІНГУ: НЕВІДПОВІДНІСТЬ ПРАВОВИХ НОРМ

Гідність людини є фундаментом системи прав і свобод людини, основоположною концепцією, яка глибоко проникла в зміст міжнародних правових актів та потребує більш рельєфного відображення в національному законодавстві.

Забезпечення права на повагу до гідності людини є передумовою реалізації всіх інших прав і свобод. В процесі адаптації законодавства України до законодавства ЄС необхідно відобразити значущість гідності людини, як основи фундаменту усієї системи її основоположних прав і свобод.

Закріплення на законодавчому рівні поняття мобінгу та визначення відповідальності за такі дії є додатковою гарантією права працівника на повагу до його гідності, як найвищої соціальної цінності.

Право працівника на повагу його гідності відображено в Директиві Європейського Союзу від 27.10.2000 №2000/78/ЄС, яка визнає поведінку з метою створення ворожої, принижуючої гідність людини або образливої обстановки як переслідування працівника та дискримінацію його трудових прав.

З метою забезпечення права людини на гідність у трудових відносинах стаття 2 Кодексу законів про працю України (далі КЗпПУ) до трудових прав працівників відносить право на гідне ставлення на роботі. Такі зміни внесено Законом України (далі ЗУ) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)» 16 листопада 2022 року [1].

Стаття 2-2 КЗпПУ визнає мобінгом (цькуванням) систематичні (повторювані) тривалі умисні дії або бездіяльність роботодавця, окремих